

[Jefsen Christensen.]

ningen af den foreliggende store landøkonomske Opgave, der ogsaa kunde give Beskæftigelse til mange Mennesker udenfor Landbrugsstanden. Dette Haab gav jeg Udtryk i min Tale den 28. Maj 1929 ved Behandlingen af Lov Nr. 137 af 1. Juni i dette høje Ting, idet jeg den Gang bl. a. udtalte:

„Naar vi saa endelig naar frem til Afhændelsen af den Jord, der tænkes købt for de Midler, der her stilles til Raadighed, saa vil jeg gerne herfra udtale Ønsket om, at Afhændelsen af Jorden maa komme til at ske uden Principrytteri af nogen Art. Det, der trænges til dernede, er Erkendelsen af Livets Mangfoldighed, Erkendelsen af, at man ikke kan lægge sig fast paa en ganske bestemt Opfattelse, men maa søge at løse Spørgsmaalene i Overensstemmelse med Kravene, som de kommer til at foreligge fra Tilfælde til Tilfælde. Jeg skal i øvrigt ikke udtale mig om, hvordan jeg kunde ønske denne Sag udformet i Fremtiden, idet det er givet til Kende, at der til Efteraaret vil blive fremsat Lovforslag om en endelig Udformning af Reglerne for Jordens Afhændelse.“

Nu foreligger denne Udformning af Reglerne i Lovforslagsform, men jeg maa rigtignok tilstaa, at mit Haab om, at dette Lovforslag skulde indeholde vidtgaaende Hensyntagen til alle foreliggende Muligheder og til de forskellige Synspunkter i Jordspørgsmaalet, er blevet dybt beskæmmet. Lovforslaget bygger saa godt som alene paa Hovedprincippet „Statsfæsteformen“, paa Gennemførelsen af det Afhængighedsforhold til Staten, som vi fra alle Sider frivilligt gav Afkald paa i 1920. Her drejer det sig ikke om Jord, Staten ejer, Jord, der paa Forhaand er i offentligt Eje, men her drejer det sig om at lægge Jord, der hidtil har været i fri Mands Besiddelse, ind under et Afhængighedsforhold til Staten. Repræsentanterne for Statsmagten kommer ikke her som den store Hjælper i en vanskelig Situation, men som den store Egoist, der vil udnytte Situationen til Fremme af enkelte Partiers almenpolitiske Teorier. Lovforslaget indeholder saa godt som intet i Retning af Valgfrihed for de Mennesker, der har svært ved at komme i Gang. Ganske stillet i Skygge af Statsfæsteformens Hovedregel kommer der ganske vist i § 3 en halv, værdiløs Indrømmelse til den frie Ejendomsform, idet de, der vælger denne sidste Form, vil komme til at forrente et højere Jordværdibeløb end de, der vælger Statsfæsteformen.

Jeg vil i denne Forbindelse spørge

den højtærede Landbrugsminister, om han agter at haandhæve sidste Punktum i § 3 paa den Maade, at han vil nægte det nedsatte Udvalg og Jordlovsudvalget at afhænde den indkøbte Jord til frit Eje til en Pris, der ligger under den, Jorden kommer til at staa Staten i, naar Udgifterne til Grundforbedring og Vejanlæg lægges til. Jeg er nemlig i saa Tilfælde bange for, at Grundforbedringer og Vejanlæg foretagne paa Statens Bekostning vil blive saa uforholdsmæssigt dyre, at Jorden, hvis Landbrugsministeren vil haandhæve denne Bestemmelse i Ordens strengeste Forstand, vil blive dyrere end Jord i Almindelighed, der købes i det frie Marked, og § 3 udsættes derved med sine i Forvejen askepotagtige Kaar for at blive helt værdiløs. Jeg tror nemlig ikke paa et Statsudvalgs Muligheder for at dræne og grundforbedre billigere, end den private Ejer er i Stand til, tværtimod. Jeg maa derfor indtil videre have Lov til at gaa ud fra, at det dog maa være Tanken, at den indkøbte Jord skal afhændes til den Pris, som en forstandig Køber sammen med Amtskommissionen og Jordlovsudvalget mener er Jordens handelsmæssige Værdi i den Tilstand, hvori den befinder sig ved Salget, og med den Beliggenhedsværdi, Jorden har paa det givne Tidspunkt under Hensyntagen til muligt foretagne Vejanlæg o. s. v. Skulde det vise sig, at den højtærede Landbrugsminister ikke mener, at sidste Punktum i § 3 kan fortolkes paa den af mig nævnte Maade, da bliver Tilstanden med Hensyn til Adgang for dem, der søger Brug under den frie Ejendomsform, endnu værre og vanskeligere overfor den indkøbte Jord, end den allerede er overfor Domænejorden i Sønderjylland, hvor man dog ikke paa Forhaand er bundet til en bestemt Pris, hvor ulige Kaarene i øvrigt er ogsaa her til Fordel for Fæsterne modsat dem, der ønsker den frie Ejendomsform. Jeg maa i alle Tilfælde fastslaa, at man med den Lovgivning, der her foreslaas, er ganske ved Siden af de oprindelige Tanker om de Regler, der skulde gælde for Udstykning af den opkøbte Jord. Man har med Rette kunnet vente en Lovgivning angaaende Udstykning af den Jord, der kan opkøbes i Henhold til Lov Nr. 137 af 1. Juni 1929, der tog ligelige Hensyn til alle berettigede Ønsker angaaende Besiddelsesformen, til de forskellige Ejendomsstypers Størrelse, til Udvalgets Ret til at afhænde Jord ogsaa til Oprettelse af rent private Ejendomme uden Statslaan, om dette maatte ønskes.

Formaalene burde alene være Dannelsen af mange flere Hjem, at der sattes Ar-